

Teknologioiden strategiset painotukset

Teknologian kehittämisen ja hyödyntämisen strategiset painotukset eli teknologiavalinnat ovat teknologiapolitiikan keskeisin kysymys. Niillä tarkoitetaan päätöksiä siitä, mille teknologia-alueille yhteiskunnan on perusteltua kohdentaa huomiota, resursseja ja julkisia toimia, jotta Suomi kykenee uudistumaan, kasvamaan ja turvaamaan toimintakykynsä pitkällä aikavälillä.

Teknologiapolitiikan lähtökohtana on teknologianeutraalius: markkinat ja yritykset tekevät yksityiskohtaiset teknologiavalinnat, ja julkisen vallan tehtävänä on luoda mahdollistava toimintaympäristö, jossa parhaat teknologiat voittavat. Teknologianeutraaliuden pääsäännöstä voidaan kuitenkin poiketa silloin, kun kyse on laajasta yhteiskunnallisesta intressistä, markkinapuutteesta tai strategisesta toimintakyvystä.

Keskeistä on, että valtion tekemät teknologiavalinnat kohdistuvat määrääjoin arvioitaviin laajoihin strategisiin teknologia-alueisiin ja kyvykkyyksiin, eivät yksittäisiin kapeisiin ratkaisuihin tai toteutuksiin. Tämä rajausta säilyttää teknologiapolitiikan joustavana ja markkinaehtoisena, mutta mahdollistaa samalla kohdennuksia sinne, missä potentiaali ja vaikuttavuus ovat suurimmat. Suomen vahvuusalueille suunnatut yhteiskunnan panokset vahvistavat jo olemassa olevaa kilpailuetua ja ekosysteemien skaalausta sekä samalla pienentävät kriittisiin riippuvuuksiin liittyviä riskejä.

Keskeisimmät strategisia painotuksia mahdollistavat politiikkatoimet:

- Otetaan käyttöön valtioneuvostotasoinen, säännönmukainen **teknologiakyvykkyyksien seuranta- ja priorisointimalli** eli kansallinen teknologiaobservatorio:
 - Seuraa, analysoi ja ennakoii uusien teknologioiden kypsymistä sekä vaikutuksia talouteen, turvallisuuteen ja yhteiskuntaan.
 - Tuottaa poikkihallinnollisesti yhdessä yritys- ja tutkimuskentän kanssa tilannekuvaa Suomen keskeisistä teknologiakyvykkyyksistä ja niiden kehityssuunnista konvergenssivaikutukset huomioiden.
 - Arvioi kyvykkyydet systemaattisesti yhteisesti sovitulla kriteereillä (esim. infrastruktuurimaisuus, horisontaalisuus, kriittisyys, kaksoissiirtymä, resilienssi).
 - Johtaa rajattuun joukkoon määräaikaista strategisia teknologiavalintoja ja niihin kytkeytyviä toimenpite- ja rahoituslinjauksia.
 - Tukee siirtymää budjettiohjauksessa kohti missiovetoista mallia, jossa osa valtion rahoituksesta kootaan kansallisten kyvykkyyksien vahvistamiseksi poikkihallinnolliseksi teknologiaohjelmiksi (esim. alla ehdotettu Suomen tekoälytuottavuusohjelma), joilla on nimetyt omistajat.
 - Kytetään kiinteästi julkisen talouden suunnitteluun, TKI-rahoituksen kohdentamiseen ja keskeisiin sektoristrategioihin.
 - Sisältää avoimen seurantaprosessin ja päivitysmekanismin, jossa valintoja tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään ennakointitiedon perusteella.

Lisätiedot:

Joonas Mikkilä, johtava asiantuntija, joonas.mikkila@teknologiateollisuus.fi, 045 129 6791

Ville Peltola, päällikkö, ville.peltola@teknologiateollisuus.fi, 040 553 9941

- Käynnistetään **strategisille teknologia-alueille kansallisia teknologiaohjelmia**, jotka kokoavat tutkimuksen, yritykset, rahoittajat ja käyttäjät yhteisten kasvutavoitteiden taakse sekä vauhdittavat teknologioiden etenemistä tutkimuksesta kaupallistamiseen, teolliseen mittakaavaan ja vientimarkkinoille. Ohjelmissa rahoitetaan teknologiakehityksen lisäksi innovaatio- ja liiketoimintaekosysteemien vahvistamista, uusien ratkaisujen kaupallistamista sekä kytkeytymistä kansainvälisiin arvoketjuihin ja rahoitukseen. Ohjelmat toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevien Business Finlandin, Tesin ja Suomen Akatemian strategioiden ja ohjelmien yhteydessä.
- Luodaan parlamentaarisesti hallituskausien yli ulottuva **kunnianhimoinen kansallinen muutosohjelma**, jolla suomalainen yhteiskunta siirretään kestäväällä tavalla **tekoälyä ja uuden sukupolven robotiikkaa laajasti hyödyntäväksi** moderniksi hyvinvointiyhteiskunnaksi.